



ISSN: 3060-4613



MAKTABGACHA  
VA MAKTAB  
TA'LIMI VAZIRLIGI



O'zbekiston  
Milliy Pedagogika  
Universiteti



№12  
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

# M

# AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal



# MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI



Elektron nashr. 1484 sahifa,  
2-dekabr, 2025-yil.

## **BOSH MUHARRIR:**

Karimova E'zoza Gapijranovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

## **BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:**

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

## **TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI**

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik  
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik  
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor  
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor  
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor  
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor  
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor  
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor  
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor  
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor  
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor  
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor  
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)  
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)  
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)  
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)  
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)  
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)  
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent  
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor  
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor  
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor  
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)  
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent  
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent  
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent  
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent  
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti  
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor  
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)  
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent  
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent  
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalarini tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)  
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent  
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori  
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent  
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari  
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

**Muassis:** "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

**Hamkorlarimiz:** O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

#### **EDITOR-IN-CHIEF:**

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

#### **DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:**

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

#### **EDITORIAL BOARD MEMBERS:**

**Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician**

**Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician**

**Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor**

**Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor**

**Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor**

**Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor**

**Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor**

**Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor**

**Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor**

**Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor**

**Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor**

**Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor**

**Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)**

**Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)**

**Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)**

**Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)**

**Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)**

**Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)**

**Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor**

**Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor**

**Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor**

**Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor**

**Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)**

**Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor**

**Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor**

**Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor**

**Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor**

**Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service**

**Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor**

**Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)**

**Tillashayova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor**

**Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor**

**Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)**

**Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor**

**Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics**

**Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor**

**Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region**

**Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences**

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”  
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti  
Administratsiyasi huzuridagi Axborot  
va ommaviy kommunikatsiyalar  
agentligi tomonidan **№C-5669363**  
reyestr raqami tartibi bo‘yicha  
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

# MUNDARIJA

Yangi O'zbekiston sharoitida ayollar ijtimoiy faolligini oshirishda psixologik motivatsiya va o'z-o'zini rivojlantirish strategiyalari .....	26
<i>Xuseynova Abira Amanovna</i>	
Pragmalinguodidactic Principles in Teaching English for Philologist Students and their Application in Intercultural Communication.....	31
<i>Arzieva Bibi-Sanem Aynazarovna</i>	
Metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan biologiya o'quv materiallarini loyihalash, joriy etish va samaradorligini baholash.....	35
<i>Abdurasulova Gulrux Habibullayevna</i>	
Oligofreniya holatida neyropsixologik tashxislar qo'llanilishining umumiy masalalari .....	40
<i>Akramov Dostonbek Ikromjon o'g'li, Xojaliyeva Sarvinoz Elyorjon qizi</i>	
Oliy ta'lim muassasalari talabalarida kreativ kompetensiyani rivojlantirish pedagogik muammo sifatida ...	44
<i>Asatova Dildora Aslamovna</i>	
Ingliz tili o'qish ko'nikmalarini takomillashtirishda autentik manbalarning roli.....	49
<i>Bekmuratova Nargiza Arislanbayevna</i>	
Insuldan keyingi nutqni tiklashda logopedik reabilitatsiya va nevrologik muolajalar integratsiyasi .....	52
<i>Boltaboyeva Xurshida Sharofiddinovna</i>	
The Concept of Symbols in Linguoculturology .....	56
<i>Hamraqulova Gulandom Sodiq qizi</i>	
Buyuk ipak yo'li xalqlari o'rtasidagi pedagogik va madaniy aloqalarning vujudga kelishi.....	59
<i>Mirxalilova Nargiza Akbarovna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarni bolalarni nutqini o'stirishga bo'lgan kasbiy-pedagogik tayyorgarligini o'stirish .....	63
<i>Mitaliboyeva Dildora</i>	
Koxlear implantli bolalarning eshituv–nutqiy faolligini oshirishda differensial yondashuv asosida korreksion-pedagogik ish .....	66
<i>Nartayeva Shahoza Yulchibayevna</i>	
Fasilitatsion yondashuv asosida kichik maktabgacha yoshdagi bolalarda adaptiv ko'nikmalarni rivojlantirishning psixologik-pedagogik mexanizmlari.....	71
<i>Normatova Nilufar Komilovna</i>	
Boshlang'ich sinflarda disgrafiyasi bo'lgan o'quvchilarda yozish kompetensiyalarini shakllantirishning ilmiy-nazariy asoslari (XIX–XXI asrlarda).....	76
<i>Qaxxorova Saidaxon, Mamarajabova Zulfiya</i>	
Raqamli texnologiyalar va onlayn platformalar orqali olimpiya ta'limini rivojlantirish: yoshlar orasida axloqiy va jismoniy madaniyatni oshirish .....	80
<i>Qodirov Jurabek Mamatsimonovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida sun'iy intellekt bilim va savodxonligini rivojlantiradigan innovatsion jismoniy-interaktiv o'yinlar: pedagogik model.....	83
<i>Quvonova Nodirabegim Shavkat qizi</i>	
“Sab'ai sayyor” asarida qo'llangan onomastik birliklar haqida mulohazalar .....	87
<i>Gadayev Oybek Yaxshiboyevich, Ravshanova Sharbatoy Rahmatilla qizi</i>	
Ijtimoiy tarmoq shifokorlarining masofaviy konsultatsiyalari shaxs psixikasi va salomatligiga ta'siri .....	91
<i>Askarova Nargiza Abdivaliyevna, Ravshanova Zarnigor Daminovna</i>	
Talabalar ilmiy dunyoqarashini rivojlantirishda innovatsion ta'lim texnologiyalari va interfaol metodlardan foydalanish.....	95
<i>Satvoldiyev Faxriddin Akbarali o'g'li</i>	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari orqali pedagoglarning kreativligini rivojlantirish .....	99
<i>Saydullayeva Gulasal Umidjon qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar motorikasini rivojlantirishning standart modeli .....	102
<i>Sirojiddinova Xamidaxon Xasanboy qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning shaxslararo munosabat kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari .....	106
<i>Turg'unova Gulnoza Muhammadjonovna, Xodjiyeva Mahliyo</i>	



Shaxsdagi mehnat motivatsiyasi samaradorligini ta'minlashga xizmat qiluvchi korrelyatsion bog'liqliklar tahlili .....	109
<b>Xusanov Samariddin Maxmadaminovich</b>	
Auditoriyadan tashqari musiqiy mashg'ulotlarni art-terapiya yordamida tashkil etish asoslari .....	112
<b>Yarashev Jo'rabek To'rayevich</b>	
Формирование творческого мышления школьников на уроках музыки .....	117
<b>Габдульманова Ильнура Минисламовна</b>	
Теоретико-методологические основы коллаборативного обучения, кооперативных подходов и интерактивных педагогических методов .....	119
<b>Жураева Мафтуна Бахтиёр кизи</b>	
Педагогическое колесо как инструмент формирования цифровой компетентности будущих педагогов дошкольного образования.....	124
<b>Уразова М. Б., Усманова У. Б.</b>	
Особенности гражданского воспитания обучающихся в системе “школа–махалла” в Узбекистане ..	130
<b>Хайдаров Шавкат Шамсиддин угли</b>	
Педагогические условия формирования языковой грамотности у учащихся с тяжелыми нарушениями речи.....	135
<b>Юсупова Зулайхо Бахром кизи</b>	
Valeologik tarbiyada o'yin texnologiyalarining ahamiyati.....	139
<b>Berkinova Charos Islomovna</b>	
O'quvchilarda faol fuqarolik kompetensiyasi tushunchasi, mazmuni va shakllanishi .....	142
<b>Buvorayeva Gulruh Shoikrom qizi</b>	
Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvi asosida o'qitishning didaktik imkoniyatlari .....	145
<b>Cho'tboyeva Munisxon Eshpo'lat qizi</b>	
Tabiatga muhabbat: maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar va o'yinlar orqali ekologik tarbiya .....	150
<b>Ergasheva Umriniso Komilovna</b>	
Zamonaviy ta'lim – talabalar ijtimoiy intellektini shakllantirish omilidir.....	153
<b>Ermatova Gulnoz Pirimovna</b>	
O'zbekistonning eng yangi tarixi fanini o'qitishda pedagogik texnologiyaning o'rni .....	156
<b>Gazibekova Feruza Hakimovna</b>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining raqamli texnologiyalar muhitida tanqidiy va mustaqil fikrlashini rivojlantirish metodikasi .....	159
<b>Haydarova Feruza Haydar qizi</b>	
Talabalarda ma'naviy-axloqiy fazilatlar va sifatlarni shakllantirish mexanizmi.....	162
<b>Jumanazarova Dilnoza Umurzaqovna</b>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning kasbga bo'lgan qiziqishlarini shakllantirishda interfaol metodlarni qo'llash texnologiyasi.....	165
<b>Jumayeva Malika Aliyevna</b>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarda kasbiy-nutq madaniyatini rivojlantirish.....	168
<b>Lutfetdinova Ra'no Xusnetdinovna</b>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik rivojlanishga zamonaviy yondashuvlar va jahon tajribalari ..	172
<b>Masharipova Barno Erkin qizi, Adilbayeva Dilnoza Adilbay qizi</b>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida til o'yinlari texnologiyalarining nazariy asoslari.....	175
<b>Masharipova Dilfuza Muxammatjon qizi</b>	
Maktabgacha ta'lim tarbiyachisi pedagogik faoliyatining o'ziga xosligi .....	178
<b>Muhammadiyeva Feruza Turakulovna</b>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini og'zaki va yozma nutqini rivojlantirishda aksiologik yondashuvdan foydalanish metodikasi.....	181
<b>Muhiddinova Munira Xayrullayevna</b>	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida matematika fanini o'qitishda raqamli transformatsiya vositalaridan foydalanishning metodik paradigmasi .....	184
<b>Narzullayeva Sevara Omonovna</b>	
O'qituvchining muloqot madaniyatini shakllantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari .....	187
<b>Nizamova Nodira Paxritdinovna</b>	
Integrativ yondashuv asosida o'quvchilarning nutqiy kompetentligini rivojlantirishning mazmuniy izohlanishi .....	191
<b>Oysha Qurbonova, Nodira Abduraimova</b>	
Boshlang'ich ta'limda Finlandiya tajribasi .....	195
<b>Nodira Sherboyeva</b>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Kutubxonachi kutubxona-axborot xizmati jarayonining yetakchi ishtirokchisi sifatida ..... 198 <b>O'ktam Nosirov</b> Pedagogik ta'lim transformatsiyasida talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyasi..... 204 <b>Rustamova Shoxista Omonjonovna</b> Globallashuv sharoitida axborot-psixologik xavfsizlikni shakllantirish masalalari..... 208 <b>Raxmatjonov Shoxjahon Dilshodbek o'g'li</b> Talabalarga ingliz tilini o'qitishning zamonaviy innovatsion texnologiyalari ..... 212 <b>Sa'dullayeva Rushana</b> Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish ..... 215 <b>Saidova Dilbar Erkinovna</b> Pedagog xodimlarda tolerantlik namoyon bo'lishining determinantlari..... 218 <b>Sattorova Maxliyo Dilmurod qizi</b> Kreativ metodlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda kreativ tafakkur va fikrlashni rivojlantirish ..... 223 <b>Sultonboyeva Baxriniso Ilhomjon qizi</b> Artpedagogika texnologiyalaridan foydalanib maktabgacha yoshdagi bolalarda dialogik nutqni rivojlantirish metodikasi ..... 226 <b>Xolmatova Fotima Baxtiyor qizi</b> Boshlang'ich ta'limda yashil kompetensiyalarni shakllantirish yo'nalishlari..... 229 <b>Yaqubova Shoira Tog'aymuratovna</b> Emotsional intellektni rivojlantirishning nazariy asoslari..... 233 <b>Yarmatov Raxmboy Baxramovich</b> Boshlang'ich ta'limda o'quv veb-saytlari orqali til kompetentligini rivojlantirish ..... 239 <b>Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna, Muxammadjonova Diyorabonu Muzaffarjon qizi</b> Языковые изменения в русском языке XXI века: исследование новых слов, сленга, интернет-коммуникации, влияния англицизмов и глобализации на современный русский язык ..... 242 <b>Марупова Дилфуза Давроновна</b> Oliy ta'limda talabalarning ilmiy-tadqiqot faoliyatining maqsad va vazifalari ..... 247 <b>F. R. Xosilova</b> Boshlang'ich ta'lim texnologiya darslarida o'quvchilarni tabiiy materiallar bilan ishlashga o'rgatish ..... 251 <b>Kambarov Nodirjon Sattarovich, Nasirjanova Feruzaxon Alixon qizi</b> Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvining qo'llanilishi va uning samaradorligi..... 256 <b>Abdulazizova Yulduz Abdujabbor qizi</b> Tabiiy fanlarni o'qitishda STEAM yondashuvi asosida kreativlikni rivojlantirish metodikasi ..... 259 <b>Abdullayeva Dilrabo Fayzulla qizi</b> Umumta'lim maktablarida o'quvchilarda shaxs ma'naviy qiyofasini shakllantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari..... 262 <b>Aliyeva Zuxra Tursunboyevna</b> Yosh avlodni madaniy-tarixiy yondashuv asosida tarbiyalashda madaniy-ma'rifiy muassasalarning o'rni.. 265 <b>Aripov Shokirjon Olimovich</b> Ta'limda yangi texnologiya: 4K modeli va uni amalga oshirish yo'llari..... 268 <b>Avliyoqulova Nasiba Choriyevna</b> Badiiy-tarixiy materiallarni ta'lim jarayoniga integratsiyalashning metodologik asoslari..... 272 <b>Baratov Baxtiyorjon Qodirovich</b> Bolaning maktabgacha ta'lim tashkilotiga moslashishida o'yinning roli..... 275 <b>Barno Masharipova Erkin qizi, Zuhrobova Mahliyo Abdulatif qizi</b> Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida integrativ yondoshuvdan foydalanish texnologiyasi ..... 278 <b>Ernazarova Laylo Abdusaitovna, Saidahmadova Gulrux Farrux qizi</b> Bo'lajak tarbiyachilarda metarefleksiv fikrlashni rivojlantirishning psixologik-pedagogik asoslari ..... 284 <b>Ismailova Nilufar Isroildjanovna</b> Semantic and Cross-Cultural Features of Food-Based Idioms in Karakalpak and English Languages..... 289 <b>Jiemuratova Gulistan Koshkinbaevna</b> Filolog talabalarida mustaqil fikrlash va qaror qabul qilishni rivojlantirishda metakognitiv yondashuvlarning didaktik mexanizmlari..... 292 <b>Jo'rayeva Dilnoza Ro'zimat qizi</b> Rivojlantiruvchi sohalar kompetensiyalariga integratsion yondashuv asosida maktabgacha yoshdagi bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalash texnologiyasini rivojlantirish ..... 296 <b>Jo'rayeva Zilola Sayfiddin qizi</b>
-------------------------------	---



Psixologlar kasbiy komponentlarini rivojlantirishda matematik usullardan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari.....	302
<i>Kuziyeva Dilnura Dilmurotovna</i>	
O'zbekiston metodik maktabida sotsiolingvistik kompetensiyani shakllantirish bo'yicha olib borilgan ilmiy tadqiqotlar tahlili .....	306
<i>Madaminova Gulzira Gulamkadirovna</i>	
Maxsus pedagogika fanlarini o'qitishning nazariy-metodik asoslari .....	313
<i>Maqsudova Nodira Alijonovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishda ertakterapiya texnologiyalaridan foydalanish metodikasi .....	317
<i>Muxiddinova Dilfuza Sherdor qizi</i>	
Nutq madaniyatini shakllantirishda o'qituvchi nutqining roli.....	320
<i>N. Q. Olimova</i>	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida matematika fanini o'qitishda raqamli transformatsiya vositalaridan foydalanishning metodik paradigmasi .....	323
<i>Narzullayeva Sevara Omonovna</i>	
O'quvchilarda ekologik madaniyatni shakllantirish metodikasi .....	326
<i>Normirzayeva Maftunaxon Ilyosjon qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tadqiqot faoliyatini rivojlantirishda intensiv ta'lim texnologiyalarining metodik asoslari.....	329
<i>Olloqulova Farzona Umedillayevna</i>	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi giperaktiv bolalar bilan ishlashda pedagogik kompetentligini oshirish metodikasi.....	332
<i>Raimqulova Sojida Abdusaid qizi</i>	
Talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini shakllantirishning nazariy asoslari .....	335
<i>Rustamova Shoxista Omonjonovna</i>	
Inklyuziv ta'limni tashkil etishning xorijiy pedagogik amaliyotdagi modellari .....	339
<i>Sultonova Zarina Uchqun qizi</i>	
Xalq pedagogikasida ertaklarning tarbiyaviy va ma'naviy-ma'rifiy ahamiyati: ma'naviy begonlashuvga qarshi tarbiyaviy omil sifatida.....	343
<i>To'xtasinova Farida Davlatali qizi</i>	
B1 darajadagi talabalar uchun xorijiy tilni o'qitishda audiovizual texnologiyalar yordamida ta'lim samaradorligini oshirishning metodik asoslari .....	347
<i>Toshpulatova Shaxsanam Xolmurodovna</i>	
Kontekstli ta'lim va uning boshlang'ich ta'lim matematikasidagi ahamiyati haqida .....	350
<i>Umarova Nigora Alisherovna</i>	
Oiladagi psixologik muhitning o'spirinlarda to'liqsizlik kompleksi shakllanishiga ta'siri .....	353
<i>Xalmuratova Dilorom Abdikarimovna</i>	
Ta'limda faktcheking: misinformatsiya va dizinformatsiyaga qarshi kurashishning pedagogik asoslari .....	356
<i>Xidirova Maftuna Ithom qizi</i>	
Maktab o'quvchilarini falsafiy va dunyoqarashga tayyorlash omillari .....	362
<i>Xo'shboqova Farida Komiljon qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutq faoliyatini rivojlantirishning lingokognitiv asoslari .....	370
<i>Xusanova Gulruxsor To'lqin qizi, Aliyeva Muhlis Baxodir qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyasini oshirish .....	374
<i>Zokirova Sohobaxon Muxtaraliyevna, Erkinova Nazokatxon Anvarjon qizi</i>	
Эффективность занятий кроссфитом в повышении уровня общей физической подготовленности слушателей института повышения квалификации МВД Республики Узбекистан .....	377
<i>Албеков Шокир Адилбекович</i>	
Роль торговых и кочевых маршрутов в формировании лингвокультурных заимствований между Хорезмом и Южной Сибирью.....	381
<i>Сатымова Светлана Сатымовна</i>	
Использование искусственного интеллекта в обучении русскому языку как иностранному: проблемы и решения.....	385
<i>Ташева Дилором Салимовна</i>	
Проблемы использования коммуникативного метода в преподавании русского языка студентам .....	389
<i>Тоджибоева Наргиза Джумабоевна</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Maktab–oila–mahalla hamkorligining qizlar ijtimoiy faolligini oshirishga ta'siri .....	393
<i>Abdurazoqova Marg'uba Muxammad qizi</i>	
Ta'lim tizimida musiqiy madaniyatni takomillashtirishning metodologik imkoniyatlari.....	397
<i>Asqarova Xurshida A'zamjon qizi</i>	
Maktab biologiya kursini o'qitishda dars va darsdan tashqari mashg'ulotlarning o'zaro bog'liqligi asosida metodologik savodxonlikni shakllantirish.....	404
<i>Azimov Bekjon Ibrohimjon o'g'li</i>	
Oliy ta'lim tizimida iqtidorli talabalar bilan ishlash samaradorligini ta'minlash usullari.....	407
<i>Delov To'liqin Erkinovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarni badiiy asarlarni janriy xususiyatlariga ko'ra izohli o'qishga o'rgatish .....	410
<i>Gulmira Abdullayeva</i>	
O'zbekiston bokschilarining dunyo reytingida yetakchi o'rinlarni egallashining asosiy omillari .....	413
<i>Insapov Ismoil Tuychaliyevich</i>	
Improving Learners' Engagement Through Game-Based Techniques in Language Education .....	416
<i>Ismailova Ma'rifat Bakhrambek kizi</i>	
STEAM yondashuvi boshlang'ich ta'limda ijodiy fikrlashni rivojlantirishning zamonaviy kaliti sifatida .....	421
<i>Jo'rayeva Nasiba Komil qizi</i>	
O'quvchilarni milliy qadriyatlar asosida tarbiyalashning ijtimoiylashuvi .....	426
<i>Jo'rayeva Sayyora Vahobjon qizi</i>	
O'smirlarda xarakter aksentuatsiyasining o'ziga bo'lgan ishonch rivojlanishiga ta'sirining psixologik xususiyatlari .....	429
<i>Jurayev Xaydarjon Odilboyevich</i>	
O'spirinlarda agressiv xulqqa ta'sir qiluvchi omillar .....	433
<i>Konratbayeva Ayjamal Bazarbayevna</i>	
Rus va o'zbek tillarida chorvachilik terminlarining qiyosiy tahlili.....	436
<i>Kurbanova Guzal Abduraximovna</i>	
Texnologiya darslarida murakkab mexanizmlarni o'qitishning zamonaviy usullari .....	441
<i>Mamadaliyev Furqat Xolmamatovich</i>	
Umumta'lim maktab o'qituvchilarining sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish madaniyatini shakllantirish usullari .....	446
<i>Mamatova Fazilat Ixtiyorovna, Xolmirzayeva Zebo Ravshan qizi</i>	
Nutqda badiiy tasviriy vositalardan foydalanish yo'llari.....	450
<i>Murodova Farangis G'anisherovna</i>	
Kichik yoshdagi o'quvchilarning yozma savodxonligini oshirish yo'llari.....	454
<i>N. Abduvaliyeva, M. Odinajonova</i>	
Kichik maktab yoshidagi nutqida nuqsoni bo'lgan bolalar shaxslararo munosabatini korreksiyalashda ertak terapiyasidan foydalanish .....	458
<i>Nig'matova Nodirabegim Lutfillo qizi</i>	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish .....	463
<i>O'rinova Ro'zigul Jumanazar qizi</i>	
Voleybol o'yinida blok qo'yish texnikasini o'rgatishda yangi pedagogik yondashuvlar .....	467
<i>Qambarov Kozimjon</i>	
Texnik yo'nalishda tahsil olayotgan talabalarga ingliz tilini o'qitishning yangi texnologiyalari .....	472
<i>Babayeva Gulnozaxon Latibjonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim sifatini oshirishda pedagog malakasining roli .....	481
<i>Davlatova Dildora Nuriddinovna</i>	
Talabalarda sog'lom turmush tarzini rivojlantirishning pedagogik tamoyillari .....	485
<i>Davronov Nurzod Ismoilovich</i>	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar: toifalari va tasniflash mezonlari .....	490
<i>Djurayeva Sohiba Barat qizi</i>	
Blum taksonomiyasiga asoslanib boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki va yozma nutqini rivojlantirish usullari.....	495
<i>Husenova Aziza Sharipovna</i>	
Tabiiy fan darslari jarayonida o'quvchilarda loyihaviy ishlarni tashkil etish ko'nikmasini shakllantirish .....	498
<i>Matniyazova Diyora Jumanazarovna</i>	
Boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlari: innovatsion taraqqiyot, metodik yangiliklar va istiqbollari .....	501
<i>Nazarova Mohigul Akmalovna, Asatova Mashhura Asomiddin qizi</i>	



Kasbiy pedagogikani shakllantirish va rivojlantirish masalalari .....	506
<i>Sanaqulov Xamroqul Rizaqulovich</i>	
O'qituvchining shaxsiy fazilatlari va suggestiv kompetentligining o'zaro bog'liqligi .....	513
<i>Shermatova Manzura Ikromjanovna</i>	
Tez qalamchizgilarda innovatsion texnologiyalarni qo'llash tajribasi .....	518
<i>Suyunov Navro'z Alisher o'g'li</i>	
Kognitiv tilshunoslik asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqini rivojlantirish .....	523
<i>Teshabiyev Dilmurod Raxmadjonovich, Madazimova Muxlisa Abdurashid qizi</i>	
Kombinatorik masalalar asosida ijodiy topshiriqlarni tuzish va ularning o'quvchilarga ta'siri .....	526
<i>Toshboyeva Saida Rahmonberdiyevna, Yusupova Latofat Abduqodir qizi</i>	
Linguodidactic Foundations for Enhancing Professional Competence in Practice-Oriented Language Education .....	530
<i>Uktamova Navruza Botir qizi</i>	
Audiovizual usul qo'llanilganda o'quvchilarning til ko'nikmalaridagi o'zgarishlarni baholash .....	535
<i>Umarov Aziz Avazovich</i>	
Ona tili – ART texnologiya va kreativlik fanida so'z san'atining omili sifatida .....	540
<i>X. Sanaqulov, Sh. Nurmatova</i>	
Etnopedagogik yondashuvning boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijtimoiylashuv jarayoniga ta'siri .....	543
<i>Xamroqulova Xilola Qosimjon qizi</i>	
Ajdodlarimiz o'g'itlari asosida o'quvchi-yoshlarda axloqiy sifatlarni shakllantirish texnologiyasi .....	547
<i>Xatamova Nilufar Xaydarovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ o'qish madaniyatini rivojlantirishda generativ sun'iy intellekt texnologiyalarining didaktik imkoniyatlari .....	550
<i>Xayitova Firuza Abdullayevna</i>	
Rivojlangan mamlakatlarda maktabgacha ta'limning mazmuni va tarixiy taraqqiyoti .....	554
<i>Yoziyeva Umida Lutfullayevna</i>	
O'quv vaziyatlarini loyihalash orqali talabalar o'quv faolligini oshirish .....	558
<i>Zakirova Dilfuza Sayidolimovna</i>	
O'quvchilar orasida jismoniy faollikni oshirish uchun yangi ilmiy yondashuvlar .....	561
<i>Zaynobidinov Dilshodbek Qobilovich</i>	
Активные методы обучения как коммуникационная основа современного урока .....	566
<i>Ахмедова Мукаддас Ходиматовна</i>	
Инклюзия как путь к равным возможностям: развитие системы образования Узбекистана .....	570
<i>Баротова Шохсанам Бахтиёр кизи, Мауш Ребия Джамshedовна, Мурадова Дилфуза Махмудовна</i>	
“Qurilish konstruksiyalari” fanini o'qitishda kasbiy-amaliy kompetentlikni rivojlantirish .....	576
<i>No'manova Soxiba Ergashboyevna</i>	
Креативный педагогический подход в музыкально-теоретических и практических занятиях по искусству макама .....	582
<i>Нурматова Фируза Муминовна</i>	
Система упражнений по методике обучения средствам речевой выразительности узбекского языка .....	587
<i>Фаттахова Д. А.</i>	
Oliy ta'limda kompetensiyaga asoslangan o'qitish modellari .....	592
<i>Ernazarov Alisher Ergashevich, Chinqulova Gulmehra</i>	
The Concept of Symbols in Linguoculturology .....	598
<i>Hamraqulova Gulandom Sodiq qizi</i>	
Raqamli o'yinlarga (mobile games) qaramlikning kognitiv samaradorlikka salbiy ta'siri .....	601
<i>Turamov Muhammadzohid Rustamjon o'g'li</i>	
OTM talabalarini vatanparvarlik ruhida tarbiyalash asosida ilmiy tadqiqot ishlariga yo'naltirishning zamonaviy metodlari .....	605
<i>Sobirov Zahriddin Sadriddinovich</i>	
Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarda kiriyativlikni rivojlantirish .....	609
<i>Qo'chqarov Mirzavali Qo'zibayevich</i>	
Maktabgacha ta'lim muassasalari tarbiyalanuvchilarining axloqiy tarbiyasini shakllantirish .....	613
<i>Yaqubova Dinora Bahodirovna</i>	
Zamonaviy ta'lim tizimida AR (Augmented Reality) texnologiyalarining qo'llanilishi .....	617
<i>Abdumo'minov Burxonjon Sunnatillo o'g'li</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	The Role of Psychological Support in the Formation of Students' Socio-Emotional Competence in Preschool Education ..... 622 <i>Kamol'dinova Diyora Jaloliddin qizi</i>	622
	Raqamli ta'lim muhitida o'quvchilarning mantiqiy tafakkurini rivojlantirish metodikasi ..... 626 <i>Xudoynazarova Moxira Xakimovna</i>	626
	Zamonaviy ta'lim jarayonida talabalarda tanqidiy fikrlash qobiliyatini metodlar orqali rivojlantirish ..... 629 <i>Ro'zmetov Ravshan Sharipbayevich</i>	629
	Bo'lajak tarbiyachilarda muloqot madaniyatini tarbiyalash ..... 633 <i>Uljayeva Sevara Abdirazzoqovna</i>	633
	Kompetensiyaviy yondashuvga asoslangan zamonaviy darsliklar tuzilishi va mazmuni ..... 638 <i>Po'latova Marjona Inomjon qizi</i>	638
	STEAM ta'lim texnologiyasini maktabgacha ta'limida qo'llash bo'yicha xorijiy tajribalar ..... 643 <i>Saidova Nigora Olimovna, Pirmatova Zaynabxon Elmurod qizi</i>	643
	Raqamli texnologiyalar vositasida bo'lajak tarbiyachilarning pedagogik muloqot madaniyatini rivojlantirish ..... 646 <i>Ergasheva Sunbula Baxtiyor qizi</i>	646
	O'quvchilarda ijtimoiy tarmoqlarga qaramlikning shakllanishi va uning dolzarb muammolari ..... 650 <i>Gaparova Mastona Safaraliyevna</i>	650
	Adabiyot darslarini o'qitishda 5E modelidan foydalanish ..... 654 <i>Abdiraupova Zarnigor Abdinabi qizi</i>	654
	Oliy ta'limda kompetensiyaga asoslangan o'qitish modellari ..... 657 <i>Ernazarov Alisher Ergashovich, Chinqulova Gulmehra</i>	657
	Traditional Techniques and Modern Approaches in the Production of National Costumes ..... 665 <i>Jabborova Dilshoda Xolmamat qizi</i>	665
	Pedagogik platformalar va kognitiv-didaktik yondashuvlar integratsiyasi yordamida talabalarning kasbiy tayyorgarlik tizimini yangi bosqichga olib chiqish ..... 668 <i>Raxmonov Omadjon Mamasidiq o'g'li</i>	668
	Aqli zaif o'quvchilarda disgrafiyani bartaraf etishda assistiv texnologiyalarning ahamiyati ..... 672 <i>Usmonov Umid Allayorovich</i>	672
	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tayanch hayotiy kompetensiyalarni shakllantirish ..... 676 <i>Adizova Nigora Baxtiyorovna, Akbarova Sarvinoz Sadriddinovna</i>	676
	Tadqiqotchilik kompetentligi pedagogik muammo sifatida ..... 681 <i>Ergashev Nozim Nabiyeovich</i>	681
	Teaching Reading to Young Learners: Essential Principles for Primary School Teachers ..... 684 <i>Toshtanova Maftuna Xamidjon qizi</i>	684
	Tarmoq qurilmalari va tizimlarini boshqarish modulini o'qitish orqali o'quvchilarni kasbiy faoliyatga tayyorlash ..... 687 <i>Karimova Charos Abduhalim qizi</i>	687
	Maktabgacha yoshdagi bolalarda og'zaki nutq rivojlanishining psixolingvistik asoslari ..... 691 <i>Musayeva Nafisa Kudratovna, Muxammadova Saodat Muzaffar qizi</i>	691
	"Kasbiy ma'naviyat" fani bo'lajak pedagoglarda ma'naviy-axloqiy kompetensiyalarni intensiv rivojlantirish omili ..... 695 <i>Ismoilov Yoqubjon Quchqarboyevich</i>	695
	Yapon tilini o'rgatishda talabalarning gapirish ko'nikmasini rivojlantirish: tamoyillar, bosqichlar va innovatsion usullar ..... 699 <i>Baqoyev Navro'zjon Abdullo o'g'li</i>	699
	Texnologik ta'lim jarayonida ixtirochilik va loyihalashtirish kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik asoslari ..... 705 <i>Zokirova Nargiza Akbarjonovna</i>	705
	Bo'lajak pedagoglarda kasbiy kompetentlikni shakllantirishning psixologik asoslari ..... 710 <i>Eshnazarova Farida Jo'raqulovna</i>	710
	Ta'lim islohotlari sharoitida genderni yo'naltirilgan ta'limni tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari ..... 714 <i>Yaxyayeva Sojida Abduraximovna</i>	714
	Ko'rsatish olmoshlarining vazifaviy uslublarda qo'llanilishi ..... 718 <i>Berdiyeva Malika</i>	718
	Nazorat turlari orqali o'quvchilarning savodxonlik kompensatsiyasini shakllantirish ..... 721 <i>Xoldarova Irodaxon Valijonovna, Jo'rayeva Shodiya Kenjaali qizi</i>	721



Zamonaviy boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilish sharoitida o'quvchilarda lug'atlar bilan ishlash kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi .....	726
<b>Buvajonova Mohiraxon Usmonali qizi</b>	
Boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlari: innovatsion taraqqiyot, metodik yangiliklar va istiqbollari .....	731
<b>Nazarova Mohigul Akmalovna</b>	
Maktab va pedagogika institutlari o'rtasida amaliyotga yo'naltirilgan dual ta'lim modelini takomillashtirish: muammolar va yechimlar .....	736
<b>Arabova Muxiba Bazarovna</b>	
Помощь советского государства в подготовке кадров для арабских государств .....	740
<b>Хомидова Камола</b>	
Место Узбекистана в развитии культурной сферы Советского союза во второй половине XX века ..	744
<b>Бекназаров Собиржон</b>	
Toshkent xalqaro kinofestivallarining Arab davlatlari va Afrika mamlakatlari kinosan'atida tutgan o'rni .....	748
<b>Sharifov Shoxjaxon To'liqinjon o'g'li</b>	
Ekonometrika fanini o'qitishda sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning nazariy asoslari va istiqbollari .....	752
<b>Bobonorova Qundizxon Quralbay qizi</b>	
O'quvchi faolligini oshirishda jadid maktablari tajribasi va faol ta'lim metodlarining integrativ qo'llanilishi ..	759
<b>Bobonazarov Orif Abrayqulovich</b>	
Влияние гендерной лингвистики на развитие психолингвистических исследований в Узбекистане ..	764
<b>Мусаева Елена Казимовна</b>	
Psixik rivojlanishni tashxislashda psixofiziologik usullardan foydalanish samaradorligi .....	767
<b>Sh. L. Rahmonova</b>	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish .....	770
<b>Saidova Dilbar Erkinovna</b>	
Ingliz tili o'qitishda integrativ (CLIL) texnologiyasining boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun mos modellarini ishlab chiqish .....	773
<b>Xakimova Xosiyat Jurayevna</b>	
Rivojlangan mamlakatlar ta'lim tizimida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda sun'iy intellektdan foydalanish usullari .....	776
<b>Mirzayeva Faroxat Odiljonovna, Odiljonova Shoxsanam Abdug'appon qizi</b>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida jismoniy sifatlarni rivojlantirishda innovatsion o'yin metodlarining ahamiyati .....	785
<b>Ikromov Ilxom Muxamadrasimovich</b>	
Tabiat tasvirining adabiy janrlarga ko'ra o'ziga xosliklari .....	790
<b>Fozilova Mohigul Farxodovna</b>	
Методические подходы к развитию прагматической компетентности старшеклассников на основе чтения аутентичных материалов .....	794
<b>Исаматдинова Машхура Икромжон кизи</b>	
O'zbek tilida "zahar" konseptining leksik-semantik va pragmatik xususiyatlari .....	799
<b>Shokirov Sherhali Ibrohimovich, Baxramov Xabibillo Sadikovich</b>	
Integrativ modulli o'qitish tizimi samaradorligining miqdoriy va sifat tahlili .....	803
<b>Nurmanova Nazira</b>	
Sog'lom turmush tarzi ko'nikmalarini shakllantirishda STEAM ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning ahamiyati .....	807
<b>Toshova Shaxnoza Tojinorovna</b>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining boshlang'ich sinf o'quvchilariga harakatga doir masalalarni klaster metodida o'rgatish .....	811
<b>Badalov Dilmurod Abdixalilovich</b>	
Ona tili darslarida o'quv lug'atlaridan foydalanishning o'quvchilarning og'zaki nutq kompetensiyasini rivojlantirishdagi didaktik asoslari .....	817
<b>Ahmedova Adiba Ulug'bek qizi</b>	
Philosophical Aspects and Analysis of the Regularities of the Formation of Geo-Economic Thinking .....	822
<b>Ubaydullayev Islomjon Abdullayevich</b>	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarini sun'iy intellekt texnologiyalaridan samarali foydalanishga tayyorlashning pedagogik asoslari .....	826
<b>Xudayqulova Fazilat Bo'riyevna</b>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Boshlang'ich ta'lim va tarbiya jarayonida o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini shakllantirishda ommaviy axborot vositalarining (Media/Mass Communication) roli.....	831
<b>Bo'ronova Dilrabo Ne'matullayevna</b>	
Inkluziv maktab sharoitida kichik maktab yoshidagi bolalarda ijtimoiy-perseptiv tajribani shakllantirish .....	835
<b>Karimova Zulfiya Abduraxmanovna</b>	
TEACCH konsepsiyasi – autizm va kommunikativ buzilishlari bo'lgan bolalarni davolash va o'qitish dasturi.....	839
<b>Murodova Sarvigul Raxim qizi</b>	
Модернизация кадровой политики дошкольных учреждений через инновационные мониторинговые механизмы .....	843
<b>Ким Нигора Каримовна</b>	
Bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarining metodik kompetentligini ergonomik yondashuv asosida rivojlantirish .....	847
<b>Usmonova Xafiza</b>	
Pedagogik improvizatsiya asosida talabalar o'quv faoliyatini rivojlantirishning pedagogik strategiyalari ....	852
<b>Ergasheva Muhayyoxon G'anijonovna</b>	
Talabalar orasida ilmiy-pedagogik tadqiqotlarni tashkil etish va o'tkazish .....	857
<b>Nurmatova Madina Odiljon qizi, Qo'shoqova Farangiz Azizbek qizi</b>	
O'quvchi-yoshlarni oilaga nisbatan ma'naviy-axloqiy va qadriyatli munosabatlarga tayyorlash – ijtimoiy-pedagogik zaruriyat sifatida .....	861
<b>Xaydarov Oxunjon Murodjonovich</b>	
Talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda mustaqil ta'limning ilmiy-metodik ahamiyati .....	866
<b>B. Normamatova</b>	
Talabalarda pedagogik e'tiqodni shakllantirishning variativ modeli va uning asosiy komponentlari .....	869
<b>Bahranova Hulkar Bahran qizi</b>	
Konvensial yondashuv asosida talabalarni mustaqil ta'lim olish samaradorligining didaktik imkoniyatlarini rivojlantirish.....	872
<b>Berdiyev Bahodir Ravshanovich</b>	
Kontekstli yondashuvga asoslangan o'quv-ijodiy faoliyatning turlari .....	875
<b>Botirova Zilola Nodirovna</b>	
Raqamli texnologiyalar vositasida bo'lajak tarbiyachilarning pedagogik muloqot madaniyatini rivojlantirish.....	878
<b>Ergasheva Sunbula Baxtiyor qizi</b>	
Boshlang'ich sinflarida ta'lim o'quvchilarga sonlar haqida ma'lumot berish .....	882
<b>Hakimova Zulfizar Umrzoq qizi</b>	
Biologiya ta'limida elektron ta'lim (E-Learning) va aralash ta'lim (Blended Learning) texnologiyalarining samaradorligini tahlil qilish.....	886
<b>Kozimov Akbarjon A'zamjon o'g'li</b>	
Alisher Navoiy asarlarida ma'naviy-axloqiy tarbiyaga oid fikrlari tahlili.....	891
<b>M. Ibragimova</b>	
Integratsiyalashgan dars ta'limiy faoliyat samaradaorligini ta'minlovchi muhim omil sifatida .....	894
<b>Mahmatqulova Xosiyat Bobomurod qizi</b>	
Tarbiyalanuvchilarni xalq og'zaki ijodi namunalari asosida ma'naviy-axloqiy tarbiyalashning mazmunini ochib berish.....	897
<b>Murodillayeva Durdona Dilmurodovna</b>	
Sun'iy intellekt davrida bolalar adabiyoti: raqamli qahramonlar, interaktiv ertaklar va bolaning ijodiy tafakkuri rivoji .....	900
<b>Normurodova Nigora Abdusattorovna, Sharipova Iroda Rashid qizi</b>	
Qadimgi va o'rta asr mutafakkirlarining matematika fanining shakllanishi va rivojlanishidagi o'rni .....	903
<b>Quvvatova Ozoda Gulbek qizi</b>	
Shaxs xolistik rivojlanishi – psixologik-pedagogik muammo sifatida .....	906
<b>Rashidova Xurriyat Sulaymonovna</b>	
Bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirishning psixologik-pedagogik asoslari.....	908
<b>Ravshanova Kamola Toxirovna</b>	
Matematikaga rivojiga ulkan hissa qo'shgan olimlar .....	911
<b>To'rayeva Kamola Vosidjon qizi</b>	



Umumiy o'rta ta'limda mexanika masalalarini yechish metodikasi va o'qitish jarayonining didaktik asoslari .....	914
<i>Toxirova Maxfuzaxon Otaqo'ziyevna</i>	
Bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachi-pedagogalarining kasbiy-axloqiy kompetentligini rivojlantirish .....	916
<i>Xabibullayeva Sayyoraxon Maxamadali qizi</i>	
TRIZ va kreativ pedagogika: boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantirish .....	919
<i>Ortiqova Zulfiya Nurmaxammatovna, Fayzullayeva Nazokat Uchqunovna</i>	
Maktab ta'limi uchun mobil ilova yaratishda MIT APP inventor platformasidan foydalanish .....	922
<i>Tangirov Xurram Ergashevich, Xo'jamqulova Dilso'z Bahodir qizi</i>	
Pedagogical Methods for Improving Students' Creative Thinking as they Learn .....	927
<i>Akhmedov Alisher Astanovich, Yarmuhamedov Nabijon</i>	
Implementation Outcomes and Development Prospects of the Social And Legal Club in the Secondary Vocational Education System as a Tool for Delivering Social Services .....	932
<i>Makhmudova UgiLOY Baxtiyarovna</i>	
Educational Physics Experiments: Methods and Didactic Strategies for Developing Critical Thinking in Students .....	935
<i>Chakkanov Fakhriddin Xusanovich</i>	
Current Research and Suggestions on The Impact of Physical Activity on Adolescents' Mental Health .....	938
<i>Irgashev Shokhrukh Khasanovich</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotida tarbiyachi shaxsiga qo'yiladigan zamonaviy pedagogik talablar .....	941
<i>Gaziyeva Nigora shamsiddinovna, Abdiraxmonova Nilufar Muxiddinovna</i>	
Eshituv va fonematik idrokni rivojlantirishda neyropsixologik o'yin usullari .....	945
<i>Lutfullayeva Sadoqat Muzaffar qizi, Axmedova Zuxra Mirzabekovna</i>	
Metodlarning turlari va nazariy asoslari .....	948
<i>Murodova Durdona Rayimjon qizi, Ashurova Hulkaroy Ma'rufjon qizi</i>	
Bo'lajak biologiya o'qituvchilarining tizimli tafakkurini rivojlantirishda innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash samaradorligini aniqlash: pedagogik tajriba-sinov natijalari va matematik-statistik tahlil .....	952
<i>Mustafaqulova Dildora Ismatullayevna</i>	
Raqamli texnologiya ta'limga imkoniyatmi yoki xavf? .....	960
<i>Otanazarova Mehriniso Abdusharif qizi</i>	
Zamonaviy sharoitlarda ma'naviy-ma'rifiy ishlarni olib borish uslubiyoti va unga qo'yilayotgan talablar ...	963
<i>Ortiqova Nargiza Akramovna, Suvonqulova Muxabbat Otamurot qizi</i>	
Interactive Grammar Learning Methods and their Significance for Non-Philological Education Students .	969
<i>Almatova Umida Islomovna</i>	
Berilganlar bazasi konsepsiyalarining evolyutsiyasi va zamonaviy rivojlanish bosqichlari .....	975
<i>Nosirova Shohista Elmurodovna</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda milliy g'urur hissini shakllantirishda tarbiyachining pedagogik ahamiyati .....	980
<i>Kadirova Shaxnoza Xudoyberdiyevna</i>	
Autentik matnlar orqali o'quvchilarda o'qishga motivatsiya shakllantirish .....	987
<i>Usmonova Gulhumor Qo'ldashboy qizi</i>	
Zamonaviy ta'lim tizimida "Aralash ta'lim (Blended Learning)" texnologiyasining joriy etilishi .....	991
<i>Sh. D. Ablakulov</i>	
Ko'paytirish amalini o'rgatishga zamonaviy yondashuv (suv vositasida) .....	995
<i>Ismoilov Bobur Toxirovich</i>	
WEB dasturlash fanining ahamiyati va rivojlanish tendensiyalari .....	1000
<i>Ovxunov Iqboljon Abdunabiyevich, Abdullayev Javohirbek Zokirjon o'g'li</i>	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida metakognitiv kompetentlikni rivojlantirishning nazariy-metodik xususiyatlari .....	1005
<i>Sattorova Go'zalxon Mamadaminovna</i>	
Reflective Technologies of Development of Sanogen Thinking in Students .....	1010
<i>Ismailov Murodulla Kahramonovich</i>	
Tinglab tushunish ko'nikmasini rivojlantiruvchi o'quv topshiriqlarini takomillashtirishning pedagogik-psixologik asoslari .....	1014
<i>Avazova Farangiz Ixtiyor qizi</i>	

Surxon adabiy maktabi: Usmon Azim va Shafolat Rahmatulla Termiziy ijodi.....	1022
<i>Xolboyeva Dilafuz Xayrulla qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy mazmundagi masalalar asosida ijodiy fikrlash kompetensiyasini rivojlantirish .....	1026
<i>Ahmadjonova Intizor Iqboljon qizi, Dehqonova Mahliyo Shuhrat qizi</i>	
Tarbiyalanuvchilarda miqdor va son tushunchalariga doir ta'limiy o'yin faoliyatlari jarayonida ixtiyoriy diqqatini shakllantirish.....	1030
<i>Quysinova Shahlo Nasim qizi</i>	
Alaliyali bolalar bilan logopedik ishning tizimli yondashuvi .....	1035
<i>Irkinova Irodaxon Temirovna</i>	
Raqamli texnologiyalar yordamida o'quvchilarni eshitish va talaffuzga paralel ravishda rivojlantirish: integratsiyalashgan yondashuv .....	1040
<i>Raximova Mahliyo Xasanboy qizi</i>	
Gender xususiyatlarning ijtimoiy shartlangan ko'rinishlari .....	1043
<i>Yulduzxon Mirzaaxmedova</i>	
Oliy ta'limda muhandislik fizikasi fanini o'qitishning didaktik imkoniyatlarini takomillashtirish .....	1047
<i>Butayeva Nargiza Buriboyovna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning kreativ kompetentligini integrativ yondashuv asosida shakllantirish modeli.....	1051
<i>Askarova Zilolaxon Nurmuhamadovna</i>	
Sun'iy intellekt asosida ta'limni individuallashtirishning pedagogik asoslari .....	1055
<i>Abdullayev Alibek Qodiraliyevich, Toxirova Muattarxon Isroil qizi</i>	
Matematik fizika tenglamalari fanini o'qitishda yuqori tartibli differensial tenglamalar bo'limining o'rni va ahamiyati .....	1060
<i>Murzambetova Mexriban Begdullayevna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilari tarbiyasida ota-onalar bilan hamkorlikni tashkil etish metodikasi .....	1064
<i>Fayziyeva Madinabonu Sohibjon qizi</i>	
O'tkir Hoshimovning realistik xarakter yaratish mahorati.....	1070
<i>Nortojiyev Muxammad</i>	
Bolalar adabiyoti asarlarini tahlil qilishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarning imkoniyatlari .....	1073
<i>Xujamqulova Iroda Faxriddinovna</i>	
O'quv jarayoni ishtirokchilari o'rtasidagi o'zaro munosabatlarning bolalarda bilish faolligini rivojlantirishdagi ahamiyati .....	1078
<i>Achilov Obid Muzrobovich</i>	
Maktab o'quvchilarida mustaqil ta'limni tashkil etish, o'tkazish va baholash metodikasi.....	1083
<i>Musayeva Gulnoza Yo'ldosh qizi</i>	
Bo'lg'usi pedagoglarda estetik kompetensiyani rivojlantirish pedagogik muammo sifatida.....	1087
<i>Bozorova O'g'iloy Komilovna</i>	
"Taskari teorema" innovatsion pedagogik texnologiyasi .....	1093
<i>Yandasheva Sevara Ne'matjonovna</i>	
Technologies for Forming Students' Communicative Competence Based on Interdisciplinary Integration.....	1096
<i>Umida Eshmirzayevna Mamatkulova</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mantiqiy va ijodiy fikrlashni rivojlantirishda elementar matematikaning o'rni .....	1101
<i>Djuraboyev Maqsudbek Karimbek o'g'li, Badridinov Nusratbek Xusniddin o'g'li</i>	
Zamonaviy muhandisni tayyorlash texnologiyasi – kasbiy kompetentlikni shakllantirish imperativi sifatida .....	1105
<i>Axmedova Aziza Shokir qizi</i>	
Yengil atletika sportchilarida yadro itqitish harakati biomexanik ko'rsatkichlarining texnik samaradorlikka ta'siri .....	1110
<i>Djabbarov Axror Islomovich</i>	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining sun'iy intellektdan foydalanish kompetensiyasini shakllantirish .....	1114
<i>Artikova Nargiz Shuxratovna</i>	
O'quvchilarni tayanch hayotiy kompetensiyalar orqali iqtisodiy bilimlarini shakllantirish .....	1118
<i>Adizova Nigora Baxtiyorovna, Sayfullayeva Dilnoza Amrullayevna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirishda interfaol ta'lim metodlarining pedagogik samaradorligi.....	1123
<i>Ortiqova Zulfiya Nurmaxamatovna, Oripova Shaxzodaxon Otamurod qizi</i>	



Integrativ yondashuv asosida bo'lajak pedagoglarni ma'naviy tarbiya faoliyatiga tayyorlashning pedagogik mexanizmlari.....	1127
<b>Rahmatjonzoda Ahrorjon Ahmad o'g'li</b>	
Ta'lim transformatsiyasi sharoitida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish pedagogik muammo sifatida .....	1130
<b>Beknazarova Muxlisa O'tkir qizi</b>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda oila va maktab hamkorligi .....	1135
<b>Mamadaliyeva Gavxarxon Asiljonovna</b>	
Pedagogik amaliyotda pedagogik mahoratni rivojlantirishning nazariy–amaliy asoslari .....	1139
<b>Yunusova Feruza Maxamadolim qizi</b>	
O'quvchilarda milliy xarakter xususiyatlarini rivojlantirishning pedagogik aspektlari .....	1143
<b>Hasanova Gulmira Hoshimjanovna</b>	
Maktab yoshidagi o'quvchilarga she'riy asarlarni o'qitishga doir ayrim metodlar (O. Matjonning "Orolga yordam" she'ri asosida).....	1147
<b>Alxiyeva Sitora Raximqul qizi</b>	
Sport travmalaridan keyingi reabilitatsiyada jismoniy tarbiya vositalaridan foydalanishning nazariy va amaliy asoslari .....	1150
<b>Begimqulov Oltiboy Jo'rayevich</b>	
Demografik vaziyatning mohiyati va tarkibi .....	1155
<b>Bomurodov Sanjar Bekmurodovich</b>	
Problems of Developing the Terminology System of the Uzbek Language.....	1159
<b>Dilnoza Yuldasheva Bekmurodovna</b>	
Tarbiya darslarida guruh va jamoaviy o'yinlar orqali muloqot madaniyatini shakllantirish .....	1163
<b>Menlibayeva Azima Oralbayevna</b>	
Raqamlashtirilgan ta'limda talabalarni tanqidiy fikrlash asosida kommunikativ kompetentligini rivojlantirish texnologiyalari.....	1166
<b>Nuritdinova Xurshida Narpulatovna</b>	
Raqamli ta'lim vositalarining boshlang'ich ta'limdagi afzalliklari .....	1169
<b>Sattorova Mohira</b>	
The Importance of Teaching Physics Through Modern Educational Trends .....	1172
<b>Sharofutdinov Ikboljon Usmonjon ugli</b>	
Maktabgacha ta'lim pedagoglarining kasbiy rivojlanishida gender rollar nazariyasining amaliy ahamiyati	1176
<b>Tolipova Noilaxon Nodir qizi</b>	
Interfaol metodlar orqali boshlang'ich sinf o'quvchilarida kitobxonlik madaniyatini shakllantirish .....	1183
<b>Umida Bovanova Abdurahobovna, Bo'riboeva Navbahor Faxriddinov</b>	
Zamonaviy ilg'or xorijiy tajribalar asosida qon aylanish tizimi mavzusini o'qitishning innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash imkoniyatlari .....	1186
<b>Xaqberdiyeva Sh. T.</b>	
Ingliz tili darslarida kreativlikni oshirishda kuzatiladigan muammolar va ularni yechishga doir pedagogik yondashuvlar.....	1190
<b>Yusupov Lutfullo Sayitturayevich</b>	
Informatika fanini o'qitishda qo'llaniladigan innovatsion ta'lim texnologiyalari ("Axborotlarni kodlash" mavzusi misolida).....	1194
<b>Temirova Gulbahor G'ulomovna, Yusupova Nodira Nurdinovna</b>	
Boshlang'ich ta'limda o'quv veb-saytlari orqali til kompetentligini rivojlantirish .....	1201
<b>Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna, Muxammadjonova Diyorabonu Muzaffarjon qizi</b>	
Innovatsion ta'lim sharoitida "maktabgacha ta'limda menejment" fanini o'qitishning didaktik imkoniyatlari .....	1204
<b>Astanakulova Manzura Buribayevna</b>	
Milliy qadriyatlar vositasida o'quvchilarni chet tili o'rganish qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasi .....	1209
<b>Toshturdiyeva Xurshida Erkinovna, Elmurodova Dildora Erkinovna</b>	
Talabalarda jismoniy sifatlarni rivojlantirishda individual yondashuvning nazariy asoslari .....	1212
<b>Islomov Eldor Yusupovich</b>	
Pedagogik jarayon subyektlarining intellektual imkoniyatlarini diagnostik o'rganish va korreksiyalash metodikasini takomillashtirish.....	1215
<b>Sattorova Malikaxon Abdug'affor qizi</b>	
Языковые изменения в русском языке XXI века: исследование новых слов, сленга, интернет-коммуникации, влияния англицизмов и глобализации на современный русский язык .....	1220
<b>Марупова Дилфуза Давроновна</b>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Ta'lim jarayonida boshlang'ich sinf o'quvchilarni mantiqiy fikrlashga o'rgatish..... 1226 <i>Adizova Nigora Baxtiyorovna, Bahodirova Mohinur Azamat qizi</i>
	Buxoro xonlariga pir bo'lgan Dahbediyar..... 1231 <i>Kandaxarov Anvarjon Xasanovich</i>
	Formativ baholash natijalaridan ta'lim sifatini yaxshilashda foydalanish..... 1236 <i>Mamatova Fazilat Ixtiyorovna, Jabborova Dilshoda Xolmamat qizi</i>
	Современные тенденции развития в подготовке юных волейболистов с использованием инновационных технологий..... 1239 <i>Имомов Сирожиддин Илхомович</i>
	Современное развитие гандбола, основы технико-тактической подготовки и методика обучения в кружках..... 1244 <i>Оринов Облакул Жумаевич</i>
	Теоретико-методические основы баскетбола и современные тенденции его развития..... 1248 <i>Ачилов Ойбек Хакимович</i>
	O'zbekistonda ekoturizmni rivojlantirishda sun'iy intellekt texnologiyalarining qo'llanishi: holat, muammolar va rivojlanish istiqbollari..... 1252 <i>Berdiyev Baxtiyor Sodiqovich, Raximjonova Maxliyoxon Zokirjon qizi</i>
	Sun'iy intellekt asosida talabalarning dasturlash kompetensiyalarini rivojlantirish..... 1257 <i>Saidov Usmon Bahron o'g'li</i>
	Современные методы устранения заикания у подростков..... 1260 <i>Абдухалимова Муниса Абдурашид кизи</i>
	O'quvchilarda innovatsion yondashuv orqali ma'naviy-axloqiy tarbiya berishning o'ziga xos xususiyatlari..... 1264 <i>Xamidova Shaxnoza Nuraliyevna</i>
	Iqtidorli futbolchilarni tanlab olishning nazariy asoslari..... 1268 <i>Salayev Taxirbek Kamiljanovich, Atajanov Adilbek Yuldashevich</i>
	Sun'iy intellektning talabalarda analitik fikrlashga ta'siri..... 1274 <i>Abduhakimova Muslima Bahodir qizi</i>
	Raqamli interpretatsiya: vizual tahlil kompetensiyasini rivojlantirishda immersiv texnologiya va kognitiv yuklanishni optimallashtirish..... 1277 <i>Anvarxo'jayeva Dilinur Otabek qizi</i>
	Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining sun'iy intellektidan foydalanish kompetensiyasini shakllantirish..... 1282 <i>Artikova Nargiz Shuxratovna</i>
	Ekologik turizmning tabiatga ma'naviy-estetik munosabatni rivojlantirish imkoniyatlari..... 1286 <i>Aymatov A. Q., Turayeva Dildora Shuhratovna</i>
	O'quvchilarda milliy tuyg'ularni shakllantirishning ilmiy-pedagogik asoslari..... 1289 <i>Begmatova Nasiba Safarbayevna</i>
	Katta maktabgacha yoshdagi bolalarda duduqlanishni korreksiyalashning pedagogik texnologiyasi..... 1293 <i>Boxodirova Gulasalxon Ibroximovna</i>
	Jismoniy tarbiya va sog'lomlashtirish mashg'ulotlarida lotin va yunon terminlarining o'rni..... 1296 <i>Burxonova Guyoxon Gulomovna</i>
	Ta'lim jarayonlarida sinergetik kompetensiyalash orqali integrativ yondashuvni amalga oshirish..... 1300 <i>Haqberdiyev Baxtiyor Rustamovich</i>
	Montessori metodikasining tarixi, tamoyillari va ingliz tilini ikkinchi til sifatida o'qitishdagi o'ziga xos usullari..... 1304 <i>Jo'raqulova Gulruh Murot qizi</i>
	Bo'lajak o'qituvchilarning ijtimoiy-pedagogik kompetentligini rivojlantirish holati va muammolari..... 1307 <i>Karimov Ravshanbek Rizomatovich</i>
	Methodology for the Integrative Development of Students' Educational and Creative Activities in Teaching Fine Arts..... 1312 <i>Kurbanova Shohsanam Bakhodirjon kizi</i>
	Kurash sport turining jismoniy tarbiya tizimida tutgan o'rni va uning rivojlanish omillari..... 1315 <i>Mamadova Feruzaxon Mirzaaxmad qizi, Akbarova Nasibaxon Abdumalik qizi</i>
	Kurash sport turining texnik-taktik rivojlanishi va uning jismoniy tarbiyadagi pedagogik ahamiyati..... 1319 <i>Mamadova Feruzaxon Mirzaaxmad qizi, Eminjonova Zahro Dilmurodjon qizi</i>
	Bo'lajak tarbiyachilarning intellektual qobiliyatini falsafiy bilimlar asosida rivojlantirish shakllari..... 1323 <i>Mamatqulova Shaxnoza O'ktam qizi</i>



Using Debate, Role-Play, and Drama as Tools for Developing Oral Skills in English .....	1326
<b>Menglibekov Reynazar Mukhammetkarim-uli</b>	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarida supervayzerlik qobiliyatlarini rivojlantirishning psixologik determinantlari .....	1329
<b>Mirzayeva Muhayyo Ruziyevna</b>	
Methodology for Developing Patriotic Education in Students Through Ideas of National Heroism .....	1334
<b>Nomanova Ma'rifat Abdillayevna</b>	
Shaxsda kasbiy tafakkur namoyon bo'lishining psixologik mexanizmlari .....	1337
<b>Olimova Fotima Botirovna</b>	
Interaktiv ta'lim muhitida talabalarning badiiy-kompozitsion didini shakllantirish pedagogik mexanizmlari (rangtasvir fani misolida).....	1341
<b>Omonqulova Dildora Xusniddin qizi</b>	
Triz va kreativ pedagogika: boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantirish .....	1348
<b>Ortiqova Zulfiya Nurmaxamatovna, Fayzullayeva Nazokat Uchqunovna</b>	
O'quvchilarni o'zbek xalq og'zaki ijodi namunalari vositasida vatanparvarlik ruhida tarbiyalash jarayonlarini takomillashtirish .....	1351
<b>Qodirqulov Nodirbek Hamroqul o'g'li</b>	
Bo'lajak muhandislarning loyihalash-konstruktorlik ko'nikmasini rivojlantirishning muhim yo'nalishlari (muhandislik ta'lim yo'nalishlari misolida) .....	1355
<b>Salomov Ilhom Salimovich</b>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini PIRLS tizimi asosida baholashga o'rgatish .....	1359
<b>Samidjonova Muxabbat Xoliqjonovna</b>	
"Nurli maskan" ixtisoslashtirilgan ta'lim muassasalarida aniq va tabiiy fanlarni integrativ o'qitishning ijtimoiy-pedagogik zaruriyat sifatida .....	1362
<b>Sobirova Mashxura Ubaydullayevna</b>	
Sun'iy intellekt va simulyatsion o'yinlardan foydalanib iqtisodiy tafakkurni shakllantirish metodikasi .....	1365
<b>Sodiqova Nigora Turayevna</b>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida virtual texnologiyalar vositasida axborot kompetentligini rivojlantirish tizimi .....	1368
<b>Suvonqulova Aziza Abdurazzoq qizi</b>	
Rahbarlarning psixologik farovonligi: oila-kasb muvozanati, oilaviy munosabat va kasbiy qoniqishning o'zaro ta'sir mexanizmlari.....	1371
<b>Teshayev Sobit Sodik o'g'li</b>	
Tibbiy ta'limda refleksiv ko'nikmalar: O'zbekiston va dunyo tajribasi .....	1374
<b>Toshmatova Moxizatxon Inomidin qizi</b>	
Boshlang'ich tayyorganlik bosqichidagi yosh voleybolchilarning mashg'ulot jarayonini texnik va taktik nazorat qilish metodikasi.....	1377
<b>Xakimov Saydullo Tulanboyevich</b>	
Kadrlarni boshqarishda strategik va tezkor qarorlar uyg'unligini ta'minlashning tashkiliy-boshqaruv asoslari .....	1380
<b>D. A. Xodjimatoeva</b>	
Jismoniy imkoniyatlari cheklangan yoshlar uchun sport va jismoniy faollikning ahamiyati .....	1385
<b>Zafar Xudaykulov</b>	
Raqamli texnologiyalar va innovatsion metodlar asosida ta'lim samaradorligini oshirish .....	1388
<b>Yusupova Munisa</b>	
Texnologik ta'lim jarayonida ixtirochilik va loyihalashtirish kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik asoslari.....	1391
<b>Zokirova Nargiza Akbarjonovna</b>	
Til kompetentligining kognitiv tilshunoslik bilan aloqasi boshlang'ich sinflar misolida .....	1395
<b>Zokirova Sohiba Muhtoralievna, Madazimova Muxlisa Abdurashid qizi</b>	
Структура и основные характеристики креативности личности студентов педагогических вузов.....	1398
<b>Уразова Марина Батыровна, Соибова Толифа Дилмуродовна</b>	
Emotsional intellektni rivojlantirishning nazariy asoslari.....	1403
<b>Yarmatov Raxmboy Baxramovich</b>	
Maktabgacha ta'limda STEAM texnologiyasini joriy qilish orqali samaradorlikka erishish .....	1409
<b>Bolibekov Alisher Abdusalomovich</b>	

Muloqot madaniyati asosida liderlik fazilatlarini shakllantirishning samarali usullari .....	1412
<b>Djumayeva Dildora Isroilovna</b>	
Kompetentlik tushunchasi: o'qituvchilarning kasbiy kompetentligiga qo'yiladigan zamonaviy talablar. O'qituvchining shaxsiy va kasbiy sifatlari.....	1416
<b>Hayitboyeva Nilufar G'anijonovna</b>	
Tilshunoslikda lingvopoetikaning o'rganilishi .....	1421
<b>Maxammatova Feruza Olimovna</b>	
O'zbekistonda virtual muzeylar va ularning tarbiyaviy imkoniyatlari.....	1424
<b>Voxidova Norposhshaxon Xabibullayevna, Yusupova Mohinur Ulug'bekovna</b>	
Xalqaro ta'lim tajribasi asosida o'quvchilarda tafakkur erkinligini shakllantirishning zamonaviy yondashuvlari .....	1434
<b>Maxammatova Ma'muraxon Jalilovna</b>	
Tarbiya fanini o'qitish jarayonida talabalarda pedagogik taksonomiya ko'nikmalarini shakllantirish metodikasi.....	1438
<b>Turdiyeva Shoxidaxon Anvardjanovna</b>	
Tibbiyot texnikumi talabalari klinik tafakkurini shakllantirishning nazariy asoslari: konseptual yondashuvlar va ilmiy talqinlar .....	1443
<b>Axmedov Marifxan Mamatxanovich</b>	
Valeologik tamoyillarning maktabgacha ta'lim tizimidagi ahamiyati.....	1448
<b>Begmatova M. T.</b>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida jonli va jonsiz tabiat haqidagi bilimlarni shakllantirish.....	1452
<b>Umbarova Nasiba Xolboy qizi</b>	
Yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda fuqarolik kompetensiyasi dolzarb pedagogik muammo sifatida.....	1456
<b>Djumaqulov Shuxrat Baxodirovich</b>	
Oilada ota-ona va bola munosabatlaridagi pedagogik-psixologik omillar.....	1460
<b>Exsonova Feruza Turdixo'jayevna</b>	
Педагогико-психологические аспекты формирования социокультурной компетентности будущих учителей средствами музейной педагогики .....	1464
<b>Marayimova Kibriyoxon Islomjon qizi</b>	
Serebral falaj(bsf)tashxisli bolalarda respirator-nutq mexanizmlarining buzilishi va korreksion yondashuvlar.....	1469
<b>Mehmonova Nodiraxon Yusufxon qizi</b>	
Milliy harakatli o'yinlar talaba yoshlar tarbiyasida rivojlanishining zamonaviy roli va ahamiyati .....	1473
<b>Mirzayev Dilshod Khamidovich</b>	
O'smir qizlarda deviant xulqni profilaktika qilish .....	1477
<b>Mo'minova Dilrabo Murodillayevna</b>	
Arab tilshunosligida ma'no, tuzilma va bayon nazariyasining shakllanishi Sakkokiy qarashlari asosida tahlil.....	1481
<b>Abdullayev Olimjon</b>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari rahbar kadrlarining moliyaviy savodxonligini rivojlantirishning nazariy va amaliy jihatlari.....	1487
<b>Yuldasheva Munisa Ibrohimovna</b>	
Xorijiy tillarni o'qitishda ijtimoiy-madaniy kompetensiya .....	1492
<b>Yormatova Gulnoz Qayumovna</b>	
Developing Imagination and Narrative Thinking in Young Learners Through English Storytelling Activities.....	1497
<b>Madjitova Oyshakhon Mukhammadganiyevna, Anvarova Muslima</b>	
Effectiveness of Online Resources in Teaching Professional Vocabulary to Philology Students .....	1508
<b>Yusupova Zarrina</b>	
Modern Automotive Lexicon: Formation Processes, Semantic Fields, and Functional Usage .....	1511
<b>Yuldasheva Mastona Muxubillayevna</b>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim-tarbiya jarayonini shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida tashkil etishda "Atrof va men" metodikasidan foydalanish .....	1514
<b>Uralova Nurxon Maxadovna</b>	
Chet tili bo'yicha A1, A2, B1 daraja bitiruvchilari tayyorgarligi darajasiga qo'yiladigan talablar (lingvistik kompetensiya) tahlili .....	1519
<b>Tojiyeva Anora Baxtiyorovna</b>	



Гендерных различия прокрастинации.....	1526
<b>Рахмонова Гузал Жамшидовна</b>	
A System of Software that Develops the Intellectual Potential of Students in Teaching Mathematics .....	1529
<b>Toxirova Malika Muzaffar qizi</b>	
O'rta maxsus o'quv yurtlari talabalarida muomala madaniyatini tarbiyalash ijtimoiy-pedagogik muammo sifatida .....	1535
<b>Maxkamova Muborak Yusupovna</b>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbar kadrlar zaxirasini shakllantirish mexanizmlarini takomillashtirish.....	1543
<b>Raximova Zilola Alimbayevna</b>	
Ona tili darsliklari ta'limi mazmunini lingvistik ekspertiza qilish metodikasi .....	1547
<b>Majidova Aziza</b>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida davlat va jamoat tashkilotlari bilan hamkorlikni rivojlantirish istiqbollari.....	1551
<b>Sharipova Gulruksor Nurkabilovna</b>	
Oliy texnika ta'limida mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalarini o'qitishning innovatsion metodik asoslari .....	1554
<b>Numonjonov Shoxzodbek Dilshodjon o'g'li</b>	
STEAM tamoyillari asosida rivojlantiruvchi muhit yaratish .....	1558
<b>Umarova Muqaddasxon</b>	
Autistik spektr buzilishi: DSM-5 va ICD-11 tasniflari, tadqiqotlar va jamiyatdagi ahamiyati.....	1562
<b>Tuxtayeva Maxfirat</b>	
STEAM texnologiyasi asosida xorijiy til (ingliz tili) o'rgatish.....	1566
<b>Teshaboyeva Zumradxon</b>	
Cultivating Social-Emotional Learning (SEL) in Classrooms.....	1569
<b>Choriyev Ilxom Kenjayevich</b>	
Kutubxona-axborot muassasalarida kadrlar siyosatini amalga oshirishning huquqiy asoslari .....	1573
<b>Mamatkabilov A. X.</b>	
Sun'iy intellekt – speechace dasturi yordamida o'quvchilarning ingliz tilida talaffuz malakasini oshirish ....	1578
<b>Nabiyeva Shahnoza Alijon qizi</b>	
Tarixiy obidalar asosida tasviriy san'at talabalari ijodiy kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi .....	1583
<b>Qurvanboeva Diyora Muzaffar qizi</b>	
STEAM ta'limining O'zbekistondagi rivojlanish istiqbollari.....	1588
<b>Abdukarimova E'zoza Fazliddin qizi, Bayjigitova Dilorom Baxtiyarovna</b>	
Oliy ta'lim tizimida jarayonlarning boshqarishning innavatsion texnologiyalari .....	1592
<b>Uzaqov Nomozali Hamdamovich</b>	
Kimyoni o'qitish jarayonida virtual laborotoriyadan foydalanish .....	1596
<b>Murodova Sitorabonu Bahodir qizi</b>	
Raqamli platformalardan foydalanish asosida bo'lajak o'qituvchilarning media ko'nikmalarini shakllantirish.....	1599
<b>Safarov Feruz Saminjon o'g'li</b>	
Qoraqalpoq xalq an'analari vositasida maktab o'quvchilarini an'anaviy tarbiyalash (Bo'zatov tumani maktablari misolida).....	1603
<b>Dosjonova Nilufar Rustam qizi</b>	
Modern Requirements for a Teacher's Pedagogical Skills in the Context of Digital Transformation in Education.....	1607
<b>Abira Bakhramova</b>	
Kichik maktab yoshdagi nutqida nuqsoni bo'lgan bolalar shaxslararo munosabatini korreksiyalashda ertak terapiyasidan foydalanish.....	1613
<b>Nig'matova Nodirabegim Lutfillo qizi</b>	
Talabalarni tarbiyaviy faoliyatga tayyorlash jarayonlarida bir qator tarkibiy komponentlarning uyg'un rivoji.....	1617
<b>Mirzaxojayeva Dilrabo To'lqin qizi</b>	
O'quv mashg'ulot guruhida musoboqa oldi mashg'ulotlar tuzilishi (badminton misolida).....	1621
<b>Ismoilova Fotima Ismoil qizi</b>	
Alohida ajratilgan o'quvchilarga ta'lim-tarbiya berish davomida ularning ijtimoiy-emotsional kompetentligini rivojlantirish zaruriy omil ekanligi to'g'risida.....	1626
<b>Qozoqboeva Xanifaxon Shavkatjon qizi</b>	



Methodological Foundations for Shaping the Creative Activity of Younger Pupils in Solving Mathematical Problems .....	1630
<a href="#">Dzhurakulova Adolat Khalmuratovna</a>	
Jadidlar merosi asosida bo'lajak o'qituvchilarning ma'naviy dunyoqarashini faollashtirish metodini takomillashtirish .....	1638
<a href="#">Bekchanova Ozoda Otajon qizi</a>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mustaqil ta'lim ko'nikmalarini shakllantirish orqali o'quv motivatsiyasini rivojlantirish.....	1641
<a href="#">Alibayeva Dildora Raxmatilla qizi</a>	
Maktabgacha ta'limda steam texnologiyasini joriy qilish orqali samaradorlikka erishish.....	1644
<a href="#">Bolibekov Alisher Abdusalomovich</a>	
Muloqot madaniyati asosida liderlik fazilatlarini shakllantirishning samarali usullari .....	1647
<a href="#">Djumayeva Dildora Isroilovna</a>	
Kompetentlik tushunchasi: o'qituvchilarning kasbiy kompetentligiga qo'yiladigan zamonaviy talablar. O'qituvchining shaxsiy va kasbiy sifatlari.....	1650
<a href="#">Hayitboyeva Nilufar G'anijonovna</a>	
Emotional Burnout of Teachers as a Factor Influencing Professional Activities .....	1655
<a href="#">Kamilova Nadira Gayratovna, Abdullaeva Nelufar Karimjanovna</a>	
Методика развития профессионально-речевых компетенций будущих специалистов .....	1663
<a href="#">Комилова Мукаррам Кобилжоновна</a>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ fikrlashni shakllantirishning pedagogik asoslari va samarali metodlari .....	1666
<a href="#">Koziyeva Fazilat</a>	
Tilshunoslikda lingvopoetikaning o'rganilishi .....	1671
<a href="#">Maxammatova Feruza Olimovna</a>	
Deviant xulq-atvor shakllanishining nazariy va eksperimental tadqiqotlar tahlili .....	1674
<a href="#">Xolmurotova Shoxista Mirzaliyevna</a>	
IJF yangi qoidalarining dzyudochilar texnik arsenaliga ta'siri: 2020 va 2024-yilgi olimpiadalar qiyosiy tahlili.....	1677
<a href="#">A. T. Saydullayev</a>	
Системный подход к внедрению мультилингвальных методов: разработка структурно-функциональной модели в педагогическом вузе .....	1681
<a href="#">Жумамуратова Юлдуз Бахтияровна</a>	

# MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA TA'LIM- TARBIYA JARAYONINI SHAXSGA YO'NALTIRILGAN YONDASHUV ASOSIDA TASHKIL ETISHDA "ATROF VA MEN" METODIKASIDAN FOYDALANISH

**Uralova Nurxon Maxadovna**

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktor va mutaxassislarini  
qayta tayyorlash hamda ularning malakasini oshirish instituti  
katta o'qituvchisi

**Annotatsiya:** Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlari ta'lim-tarbiya jarayonida shaxsga yo'naltirilgan ta'limni samarali tashkil etishda "Atrof va men" metodikasidan foydalanish masalalari yoritilgan. Tadqiqot doirasida shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv hamda "Atrof va men" metodikasi tushunchalariga ilmiy-nazariy ta'riflar berilgan. Shuningdek, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalarining mohiyati ochib berilib, mazkur metodika orqali maktabgacha yoshdagi bolalarning individual qiziqishlari asosida atrof-muhit haqidagi tasavvurlarini rivojlantirish mazmuni asoslab berilgan.

**Kalit so'zlar:** Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, individual kognitiv qobiliyat, pedagogik sharoitlar, ijtimoiy moslashish, hozirjavoblik, mehribonlik, muloqotchanlik, rostgo'ylik, haqiqatparvarlik, hayotiy qadriyatlar, shaxsiy qiziqish, shaxsiy tajriba, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalari, "Atrof va men" metodikasi.

**Abstract:** This article examines the implementation of personality-oriented learning in the educational process of pre-school educational organizations through the use of the "Environment and Self" methodology. The study provides scientific definitions of the concepts of personality-oriented learning, a personality-oriented approach, and the "Environment and Self" methodology. In addition, the essence of personality-oriented educational technologies is revealed, and the content aimed at developing preschool children's understanding of the environment based on their individual interests and personal experience is substantiated.

**Key words:** Personality-oriented approach, personality-oriented learning, individual cognitive abilities, pedagogical conditions, social adaptation, responsiveness, kindness, sociability, truthfulness, realism, life values, personal interest, personal experience, personality-oriented educational technologies, "Environment and Self" methodology.

**Аннотация:** В статье рассматриваются вопросы реализации личностно-ориентированного обучения в образовательном процессе дошкольных образовательных организаций на основе методики "Окружающий мир и я". Дается научное определение понятий личностно-ориентированного обучения, личностно-ориентированного подхода и методики "Окружающий мир и я". Раскрывается сущность личностно-ориентированных образовательных технологий, а также обосновывается содержание развития представлений об окружающей среде у детей дошкольного возраста с учетом их индивидуальных интересов и личного опыта.

**Ключевые слова:** Личностно-ориентированный подход, личностно-ориентированное обучение, индивидуальные познавательные способности, педагогические условия, социальная адаптация, отзывчивость, доброта, коммуникабельность, правдивость, реалистичность, жизненные ценности, личный интерес, личный опыт, личностно-ориентированные образовательные технологии, методика "Окружающий мир и я".

## KIRISH

Mamlakatimizda so'nggi yillarda maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini monitoring qilish, pedagog kadrlarning kasbiy salohiyatini oshirish, tarbiyalanuvchilarda shaxsiy fazilatlarini shakllantirish hamda maktabgacha ta'lim sohasida bolalar qamrovini kengaytirish borasida keng ko'lamli islohotlar amalga oshirildi. Shu-



ningdek, maktabgacha ta'lim tashkilotlaridagi ta'limiy faoliyat jarayonlarida bolaning har tomonlama rivojlanishi va ijtimoiy moslashuvini ta'minlovchi shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalarini takomillashtirish dolzarb vazifalardan biri sifatida belgilandi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida shaxsga yo'naltirilgan ta'lim pedagogikasi asosida ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish bugungi kunda ta'lim tizimini isloh qilish jarayonining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ta'lim jarayonida har bir bolaning individual xususiyatlarini aniqlash va rivojlantirish zamonaviy maktabgacha ta'lim tashkilotlarida shaxsga yo'naltirilgan ta'lim pedagogikasini samarali tatbiq etish imkonini yaratadi. Shaxsga yo'naltirilgan ta'limning asosiy maqsadi yagona jamoada "o'rtacha" bolaga yo'naltirilgan yondashuvdan voz kechib, har bir bolaga uning individual bilish imkoniyatlari, ehtiyojlari va qiziqishlarini inobatga olgan holda yondashish hamda psixologik-pedagogik jihatdan qulay ta'lim muhitini shakllantirishdan iboratdir.

Bizning fikrimizcha, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv bolalarning real shaxsiy qiziqishlari va ehtiyojlari to'liq ro'yobga chiqariladigan, shuningdek, bolalar tomonidan shaxsiy tajriba va bilimlarning samarali to'plinishiga xizmat qiladigan ta'lim muhitini yaratishni nazarda tutadi.

Ma'lumki, shaxs rivojining asosiy poydevori hayotning dastlabki yetti yili davomida shakllanadi. Aynan maktabgacha yosh davrida bolaning shaxsiy fazilatlarini va fe'l-atvor xususiyatlarini tarkib topib, keyingi bosqichlarda ular asosan saqlanib qoladi hamda muayyan darajada rivojlanib boradi. Shu bois maktabgacha ta'lim bosqichida shaxsga yo'naltirilgan ta'lim yondashuvlarini joriy etish alohida ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

## MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Zamonaviy pedagogika nazariyasida shaxsga yo'naltirilgan ta'lim konsepsiyasi ta'lim jarayonining markaziga bolaning shaxsini qo'yish, uning individual rivojlanish xususiyatlari, ehtiyojlari va qiziqishlarini hisobga olishga asoslangan yondashuv sifatida talqin etiladi. Ushbu yondashuvda bola ta'lim jarayonining passiv obyekti emas, balki faol subyekti sifatida qaraladi. Xususan, K. Rogersning gumanistik pedagogika nazariyasida shaxsning o'zini anglash, mustaqil fikrlash va ichki imkoniyatlarini ro'yobga chiqarish ta'limning asosiy maqsadi sifatida belgilangan.

Shaxsga yo'naltirilgan ta'limning nazariy asoslari L.S. Vygotskiyning madaniy-tarixiy rivojlanish konsepsiyasida ham o'z aksini topgan bo'lib, unda bolaning rivojlanishi ijtimoiy muhit, muloqot va faoliyat jarayonida shakllanishi ta'kidlanadi. Olimning "yaqin rivojlanish zonasini" haqidagi g'oyasi maktabgacha ta'lim jarayonida bolalarning individual imkoniyatlarini aniqlash va ularga mos pedagogik yordam ko'rsatish zarurligini ilmiy jihatdan asoslaydi.

Mahalliy pedagogik adabiyotlarda ham shaxsga yo'naltirilgan ta'lim masalalari keng yoritilgan. Xususan, O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishga oid normativ-huquqiy hujjatlarda maktabgacha yoshdagi bolalarni har tomonlama rivojlantirish, ularning individual xususiyatlarini hisobga olish, shaxsiy fazilatlarini shakllantirish ustuvor vazifa sifatida belgilangan. "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonun hamda "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturida bolalarning bilish faolligini oshirish, mustaqil fikrlashini rivojlantirish va ijtimoiy moslashuvini ta'minlashga qaratilgan yondashuvlar muhim ahamiyat kasb etadi.

Pedagogika sohasidagi ilmiy tadqiqotlarda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalari bolalarda kognitiv qobiliyatlar, muloqot madaniyati, ijtimoiy faollik va mustaqil qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirishning samarali vositasi sifatida e'tirof etilgan. A.V. Shin va hammualliflar tomonidan ishlab chiqilgan metodik yondashuvlarda ta'lim jarayonini oldindan loyihalashtirish, bolaning individual rivojlanish sur'atlarini hisobga olish shaxsga yo'naltirilgan ta'limning muhim shartlari sifatida ko'rsatiladi.

Maktabgacha ta'lim jarayonida bolalarni atrof-muhit bilan tanishtirish masalasi ham ko'plab tadqiqotchilar tomonidan muhim pedagogik vazifa sifatida baholanadi. Ayniqsa, bolalarning kuzatuvchanlik qobiliyatini rivojlantirish orqali ularning intellektual bilish faoliyatini faollashtirish mumkinligi ilmiy manbalarda asoslab berilgan. Shu nuqtayi nazardan, "Atrof va men" metodikasi bolalarning qiziqishlariga tayangan holda atrof-muhit haqidagi tasavvurlarini shakllantirish, kuzatish, taqqoslash va xulosa chiqarish ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiluvchi samarali pedagogik vosita sifatida qaraladi.

## TADVIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqot maktabgacha ta'lim tashkilotlari ta'lim-tarbiya jarayonida shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida "Atrof va men" metodikasidan foydalanishning pedagogik samaradorligini o'rganishga qaratildi. Tadqiqot jarayonida kompleks metodologik yondashuv qo'llanilib, nazariy va amaliy tadqiqot usullari uyg'unlashtirildi.

Tadqiqotning nazariy-metodologik asosini shaxsga yo'naltirilgan ta'lim konsepsiyasi, gumanistik pedagogika tamoyillari hamda maktabgacha yoshdagi bolalarning psixologik va pedagogik rivojlanish xususiyatlariga oid ilmiy qarashlar tashkil etdi. Shuningdek, O'zbekiston Respublikasining maktabgacha ta'lim sohasiga

oid normativ-huquqiy hujjatlari, xususan, “Maktabgacha ta’lim va tarbiya to’g’risida”gi Qonun, “Ilk qadam” Davlat o’quv dasturi va davlat ta’lim standartlari tadqiqotning me’yoriy asoslari sifatida olindi.

Tadqiqotda quyidagi ilmiy-tadqiqot usullaridan foydalanildi:

- nazariy tahlil – pedagogik, psixologik va metodik adabiyotlarni o’rganish hamda tahlil qilish orqali shaxsga yo’naltirilgan ta’limning nazariy asosining aniqlanishi;
- pedagogik kuzatish – maktabgacha yoshdagi bolalarning atrof-muhitni idrok etishi, qiziqishlari va bilish faoliyatini o’rganish;
- suhbat – tarbiyachilar va ota-onalar bilan olib borilgan muloqot orqali bolalarning individual xususiyatlari va qiziqishlari haqida ma’lumotlar to’plash;
- pedagogik tajriba – “Atrof va men” metodikasini ta’lim-tarbiya jarayoniga bosqichma-bosqich joriy etish orqali uning samaradorligini aniqlash;
- taqqoslash va umumlashtirish – tajriba natijalarini tahlil qilish hamda ilmiy xulosalar chiqarish.

Tadqiqot jarayoni uch bosqichda amalga oshirildi. Birinchi, diagnostik bosqichda bolalarning atrof-muhit haqidagi dastlabki bilimlari, qiziqishlari va kuzatuvchanlik darajasi aniqlandi. Ikkinchi, tajriba-amaliy bosqichda “Atrof va men” metodikasi asosida kuzatish, ekskursiya, ta’limiy o’yinlar, tajribalar o’tkazish, badiiy adabiyotlar bilan ishlash kabi faoliyat turlari tashkil etildi. Uchinchi, yakuniy bosqichda olingan natijalar tahlil qilinib, metodikaning bolalarning intellektual rivojlanishi, mustaqil fikrlashi va kuzatuvchanlik qobiliyatiga ta’siri baholandi.

Tadqiqotda maktabgacha yoshdagi bolalarning yosh va individual xususiyatlarini hisobga olish, ta’lim jarayonida shaxsga yo’naltirilgan pedagogik sharoitlarni yaratish hamda tarbiyachi va bolaning o’zaro hamkorligiga asoslangan yondashuv ustuvor tamoyil sifatida belgilandi. Olingan natijalar “Atrof va men” metodikasining maktabgacha ta’lim tashkilotlarida qo’llanishi bolalarning bilish faolligini oshirish va atrof-muhit haqidagi tasavvurlarini rivojlantirishda samarali pedagogik vosita ekanini ko’rsatdi.

## TAHLIL VA NATIJALAR

Maktabgacha ta’lim yoshidagi bolalarda intellektual qobiliyatlarni rivojlantirishda maktabgacha ta’lim tashkilotlari, oila hamda ijtimoiy jamoalar o’rtasidagi hamkorlikni mustahkamlash, ota-onalarning bolalar tarbiyasidagi mas’uliyatini oshirish bugungi kunning dolzarb talablaridan biri hisoblanadi. Mazkur hamkorlik bolaning bilish faolligini oshirish, mustaqil fikrlash ko’nikmalarini shakllantirish hamda ijtimoiy moslashuvini ta’minlashda muhim omil bo’lib xizmat qiladi.

“Atrof va men” metodikasi maktabgacha yoshdagi bolalarning individual qiziqishlariga asoslanib, atrof-muhit haqidagi tushunchalarini rivojlantirishga yo’naltirilgan samarali pedagogik texnologiya hisoblanadi. Ushbu metodika bolaning qiziqish bildirgan narsa va hodisalari haqidagi tasavvurlarini kengaytirish va mustahkamlashni maqsad qiladi. Bunda bolalar tomonidan beriladigan savollarga nazariy hamda amaliy tadqiqotlarga asoslangan, yosh xususiyatlariga mos ma’lumotlar taqdim etiladi.

Mazkur metodikani amaliyotga tatbiq etishda kuzatish, ekskursiya, ta’limiy o’yinlar, kashfiyot faoliyati, tajribalar o’tkazish, suratlarni ko’rish, badiiy adabiyotlarni o’qish kabi turli pedagogik usulblardan foydalanish nazarda tutiladi. Ushbu usulblar bolalarda bilishga bo’lgan qiziqishni kuchaytirish, faol ishtirokni ta’minlash hamda o’zlashtirilayotgan bilimlarning mustahkamligini oshirishga xizmat qiladi.

“Atrof va men” metodikasi orqali maktabgacha yoshdagi bolalarning atrof-muhitga oid qiziqishlarini hisobga olgan holda ularning bilish ehtiyojlarini qondirish, muloqot jarayonida mustaqil fikrlashga undash, o’z fikrlarini erkin bayon etish ko’nikmalarini rivojlantirishga erishildi. Shuningdek, kuzatish jarayonida yuzaga kelgan savollar asosida bolalarning mustaqil izlanishi, xulosalar chiqarishi va erkin bahs-munozara yuritishi uchun qulay pedagogik sharoit yaratildi.

Bolalarning uyidan maktabgacha ta’lim tashkilotiga kelish jarayonida yoki sayr vaqtida kuzatgan narsa va hodisalari yuzasidan bildirgan qiziqishlari hamda savollarini hisobga olgan holda pedagoglar ko’rgazmali, amaliy va og’zaki usulblardan kompleks tarzda foydalandilar. Jumladan, ko’rgazmali usulblar sifatida kuzatish, rasmlarni tomosha qilish, diafilm va kinofilmlarni namoyish etish, ekskursiyalar tashkil etish; amaliy usulblar sifatida o’yinlar, mehnat faoliyati va oddiy tajribalar; og’zaki usulblar sifatida tarbiyachining hikoyasi, badiiy asarlarni o’qish hamda suhbatlar qo’llanildi. Ushbu yondashuv bolalarning qiziqqan narsa va hodisalari haqidagi tasavvurlarini yanada boyitib, ularning bilishga bo’lgan qiziqishini kuchaytirdi.

Tahlillar shuni ko’rsatdiki, maktabgacha yoshdagi bolalarning atrof-muhitga bo’lgan qiziqishlari asosida ularning intellektual bilish malakalari shakllanadi, bilish jarayoniga mustahkam poydevor yaratiladi. Natijada bola atrof-muhit haqida muayyan tushunchalarga ega bo’ladi, kuzatishlar asosida xulosalar chiqaradi va umumlashtirish ko’nikmalarini rivojlantiradi.



Maktabgacha yoshdagi bolalarning atrof-muhitga oid qiziqishlari ularning kattalarga tez-tez murojaat qilib, “Bu nima?”, “Nima uchun?”, “Qanday qilib?” kabi savollar berishida yaqqol namoyon bo'ladi. Bu jarayonda pedagog bolalarning savollariga tayyor javob berishdan ko'ra, ularni javobni mustaqil topishga jalb etishi muhim ahamiyat kasb etadi.

Umuman olganda, kuzatish faoliyati bolalarning yuksak aqliy faolligini rivojlantiradi, ularni mustaqil fikrlashga, berilgan savollarga javob izlashga undaydi. Shu bilan birga, ushbu jarayon bolalarda bilishga bo'lgan qiziqishni kuchaytiradi hamda tabiatga nisbatan ehtiyotkorona va ongli munosabatni shakllantirishga xizmat qiladi.

Pedagog bolalarning savollariga javob berish jarayonida ularning yosh xususiyatlariga mos savol va topshiriqlardan, predmetlarni ushlab ko'rish, qiyoslash hamda o'yin faoliyati elementlaridan samarali foydalanadi. Bunday yondashuv bolalarning bilish faolligini oshirish va mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Maktabgacha yosh davri bolalarning voqelikni faol idrok etadigan va tevarak-atrofdagi hayotga faol kirishib boradigan muhim bosqich hisoblanadi. Aynan shu davrda ularning so'z boyligi jadal sur'atlarda rivojlanadi. Tarbiyachi bolalarni atrof-muhit bilan, ya'ni predmetlar, jonli tabiat hodisalari va ijtimoiy hayot voqeliklari bilan tanishtirar ekan, ularning bilish faoliyatini yo'lga qo'yadi va boshqaradi. Shu jarayonda har bir bolaga o'z tajribasini tartibga solishda ko'maklashadi, yangi bilimlar beradi hamda qiziquvchanlik va kuzatuvchanlik qobiliyatlarini shakllantiradi. Natijada bolalarda o'zini qurshab turgan olamni bilishga bo'lgan qiziqish izchil ravishda rivojlanadi.

Bola ruhiyatini rivojlantirish va uning shaxsiy sifatlarini shakllantirishda atrof-muhit bilan tanishtirish alohida pedagogik ahamiyatga ega. Shu sababli har bir guruh tarbiyachisi bolalarni atrof-muhitga oid qiziqishlari asosida tanishtirish jarayonida “Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari” hamda “Ilk qadam” Davlat o'quv dasturida belgilangan bilimlar hajmi, ularni amalga oshirish yo'llari va metodlarini chuqur bilishi zarur.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida “Ilk qadam” Davlat o'quv dasturida belgilangan yillik mavzuviy reja asosida oy va hafta mavzulari tizimli ravishda amalga oshiriladi. Ushbu jarayonda tarbiyachi bolalarni uy-ro'zg'or buyumlari nomlarini anglatadigan otlar (kiyim-kechak, idish-tovoq, mebel, o'yinchoqlar), “Mening guruhimdagi jihozlarim”, “Kun qismlari”, “Mening oilam”, “Transport turlari”, “Mening tana a'zolarim”, “Parrandalar”, “Hasharotlar”, “Mening jonajon Vatanim”, “Mening ona shahrim”, “Oltin kuz”, “Maishiy asboblari”, “Yil fasllari”, “Buyuk siymolar”, “Metall xususiyatlari”, “Vatan himoyachilari kuni”, “Men va mening badanim”, “Bahor”, “Koinot”, “Mening uyim”, “Milliy hunarmandchilik” kabi mavzular bilan tanishtiradi. Bu jarayon bolalarning bilim doirasini kengaytirish, aqliy qobiliyatlari va nutqining izchil rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi.

“Ilk qadam” Davlat o'quv dasturidagi har bir mavzu bilan bolalar uch xil yo'l orqali tanishtirildi. Birinchi yo'l bevosita tanishtirish bo'lib, bunda bolalarga hodisa yoki predmetni kuzatish, ko'rish, qo'l bilan ushlab ko'rish, tajribalar o'tkazish hamda ekskursiyalar tashkil etish imkoniyati yaratildi. Ikkinchi yo'l bilvosita tanishtirish bo'lib, unda turli suratlar, multimediyaviy vositalari, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va kinofilmlar namoyish etildi. Uchinchi yo'l o'qib yoki so'zlab berish orqali tanishtirishdan iborat bo'lib, bunda badiiy adabiyot bolalarni atrof-muhit bilan tanishtirishda ta'sirchan pedagogik vosita sifatida xizmat qildi hamda bola nutqini rivojlantirish va boyitishga sezilarli ta'sir ko'rsatdi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun “Atrof va men” metodikasi bolalarda kuzatuvchanlik qobiliyatini shakllantirish, ularni aqliy jihatdan kamol toptirishga xizmat qiluvchi muhim pedagogik vositalardan biri hisoblanadi. Ushbu metodika orqali bolalarda kuzatuvchanlik va kuzatilayotgan hodisalarni tahlil qilish qobiliyatlari quyidagi usullar asosida rivojlantirildi:

- bolalarning kuzatish qobiliyatini tanish narsalardan notanish narsalarga tomon bosqichma-bosqich rivojlantirish, turli hodisa va predmetlarni kuzatishga yo'naltirish;
- hodisa va predmetlarning xususiyatlarini o'zaro taqqoslash hamda ularning farqlarini ajrata bilishga o'rgatish;
- hodisa va predmetlarni har tomonlama tahlil qilish orqali tegishli xulosalar chiqarishga yo'naltirish;
- kuzatish jarayonida bolalarning so'z boyligini aniqlash va kengaytirish, kuzatilayotgan hodisa va predmetlarni ongli idrok etish bilan uzviy bog'lab olib borish.

## XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, bolalarning kuzatuvchanlik qobiliyati tevarak-atrofdagi hodisa va buyumlarga ongli va diqqat bilan nazar solish, ularning muhim jihatlarini ajrata bilish, kuzatilayotgan narsa va hodisalarning o'ziga xos belgi hamda xususiyatlarini aniqlash, shuningdek, ularda sodir bo'layotgan o'zgarishlarning ayrim sabab-

larini anglay olish qobiliyati sifatida talqin etiladi. Bundan tashqari, kuzatuvchanlik bolalarning olib borilgan kuzatishlar asosida eng oddiy, ammo mantiqan asoslangan xulosalar chiqarish ko'nikmasini shakllantirishni ham o'z ichiga oladi.

Mazkur qobiliyatni rivojlantirish maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarning bilish faoliyatini faollashtirish, mustaqil fikrlashini qo'llab-quvvatlash hamda ularning intellektual va shaxsiy kamolotini ta'minlashda muhim pedagogik ahamiyat kasb etadi. Shu bois maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatida shaxsga yo'naltirilgan yondashuv va "Atrof va men" metodikasidan izchil va tizimli foydalanish bolalarda kuzatuvchanlikni rivojlantirishning samarali vositasi sifatida tavsiya etiladi.

#### Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasining 2019-yil 16-dekabrda "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi O'RQ-595-son Qonuni <https://lex.uz/docs/-4646908>.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-mayda "O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PQ-4312-son Qarori <https://lex.uz/ru/docs/-4327235>.
3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 22-dekabrda "Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning davlat standartini tasdiqlash to'g'risida"gi 802-son Qarori <https://lex.uz/docs/-5179335>.
4. O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi (2-nashr). – Toshkent, 2022-yil.
5. Shin A.V., Mirziyoyeva Sh.Sh., Grosheva I.V., Mikailova U.T., Suleymanova Yu.T., Daukayeva A.G., Vlasova Ye.N., Galimova E.F. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida ta'lim jarayonini rejalashtirish: metodik qo'llanma. – Toshkent, 2020-yil.
6. Kosimovna A.R. On the role and importance of stylistics in linguistics // *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*. – 2022-yil. – Vol. 12, No. 4. – B. 206–208.
7. Abdurakhmanova R.K. Hermeneutical and pragmatolinguistic category of deixis // *Nauka i mir*. – 2015-yil. – No. 10–2. – B. 10–12.
8. Kosimovna A.R. Paradigmatic properties of deictic units in the text. – UDK: 81.39.
9. Asadov M. Homo poetikus konsepsiyasi: Navoiy va Rumi // *Conferences*. – 2025-yil, iyul. – Vol. 1, No. 1.
10. Asadov M. The concept of individualism and absurdity in Camus' "The Stranger" // *American Journal of Philological Sciences*. – 2025-yil. – Vol. 5, No. 3. – B. 119–123.
11. Asadov M. Sizif haqida mif: Kamyu va Xurshid Do'stmuhammad // *Conferences*. – 2023-yil. – Vol. 1, No. 1.
12. Asadov M.T. Existential interpretation of the motive of "loneliness" in the work "The Stranger" by Albert Camus // *Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities*. – 2022-yil. – Vol. 12, No. 2. – B. 1–6.
13. Turaevich A.M. Loneliness and absurdity as the basis of Albert Camus' concept of art // *European Journal of Science Archives Conference Series*. – 2022-yil, yanvar. – B. 30.

- 
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
  - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
  - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
  - 13.00.03 Maxsus pedagogika
  - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
  - 13.00.07 Ta'limda menejment
  - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
  - 07.00.00 Tarix fanlari
  - 19.00.00 Psixologiya fanlari
  - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
  - 02.00.00 Kimyo fanlari
  - 03.00.00 Biologiya fanlari
  - 09.00.00 Falsafa fanlari
  - 10.00.00 Filologiya fanlari
  - 11.00.00 Geografiya fanlari



# MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

**Mas'ul muharrir:** Ramzidin Ashurov

**Ingliz tili muharriri:** Murod Xoliyorov

**Musahhih:** Alibek Zokirov

**Sahifalovchi va dizayner:** Iskandar Islomov

---

**2025. №12**

---

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.  
**Litsenziya raqami: № 136361.**

**Manzirimiz:** Toshkent shahar, Yunusobod tumani  
19-mavze, 17-uy.